

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Suomen Kätilöliitto kommentoi hallituksen esitystä kätilökoulutuksen osalta.

Suomen Kätilöliitto ei kannata esityksessä ehdotettua rakennetta kätilön koulutuksen siirtämisestä erikseen säännellyksi 1,5 vuoden mittaiseksi koulutukseksi, joka suoritettaisiin sairaanhoitajan (amk) tutkintokoulutuksen jälkeen. Olemme johdonmukaisesti vaatineet, että kätilökoulutuksen rakenne tulee muuttaa sairaanhoitajakoulutuksen jälkeen suoritettavaksi ja Bolognan prosessin mukaiseksi ylemmäksi master-tason ammattikorkeakoulututkinnoksi (YAMK, EQF 7). Koulutuksen laajuus olisi 120 opintopistettä ja se vastaisi kahden lukuvuoden päätoimisia opintoja. Opintojen laajuus määritettäisiin direktiivin mukaisina ECTS- pisteinä. Tämän mallin mukainen koulutus täyttää ammattipätevyysdirektiivin määrälliset vähimmäisvaatimukset automaattisen tunnustamisen edellytyksistä.

Suomen Kätilöliiton kannanotot ja lausunnot kätilökoulutuksen siirtämisestä ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi löytyvät 10/2024:

[https://suomenkatiloliitto.fi/ajankohtaista/kannanotto-katilokoulutuksen-kehittamisesta-](https://suomenkatiloliitto.fi/ajankohtaista/kannanotto-katilokoulutuksen-kehittamisesta-ylemmaksi-ammattikorkeakoulututkinnoksi/)

[ylemmaksi-ammattikorkeakoulututkinnoksi/](https://suomenkatiloliitto.fi/wp-content/uploads/2025/06/07_VN26666_2024-Suomen-Katiloliiton-nakemykset-katilokoulutuksen-laajuudesta-ja-osaamistavoitteista-2.pdf), 12/2024: [https://suomenkatiloliitto.fi/wp-](https://suomenkatiloliitto.fi/wp-content/uploads/2025/06/07_VN26666_2024-Suomen-Katiloliiton-nakemykset-katilokoulutuksen-laajuudesta-ja-osaamistavoitteista-2.pdf)

[content/uploads/2025/06/07_VN26666_2024-Suomen-Katiloliiton-nakemykset-katilokoulutuksen-](https://suomenkatiloliitto.fi/wp-content/uploads/2025/06/07_VN26666_2024-Suomen-Katiloliiton-nakemykset-katilokoulutuksen-laajuudesta-ja-osaamistavoitteista-2.pdf)
laajuudesta-ja-osaamistavoitteista-2.pdf ja 3/2025:

https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/lausunto_tai_kannanotto/2025/katilokoulutus_siirrettava_ylemmaksi__ammattikorkeakoulututkinnoksi_id_19766.pdf

Kantamme on yhtenevä Tehy ry:n ja Valtakunnallisen kätilöopettajaverkoston kanssa. Suomen Kätilöliitto jättää kätilökoulutuksen rakenteeseen liittyen eriävän mielipiteen ja näkemyksemme mukaan kätilökoulutusta koskeva esitys tulisi palauttaa valmisteluun, eikä sitä pitäisi edistää nykyisellään.

Perustelemme eriävää mielipidettämme seuraavasti:

Esityksen mukaan sairaanhoitajatutkinnon jälkeen suoritettava kätilökoulutus ei olisi tutkintoon johtavaa koulutusta vaan erikseen säänneltyä kätilökoulutusta. Tämä heikentää koulutuksen asemaa ja vähentää sen vetovoimaa, ja voi vaikuttaa kielteisesti alan opiskelijamääriin ja kätilöiden saatavuuteen tulevaisuudessa. Pidämme tärkeänä, että kätilökoulutus on tutkintoon johtavaa koulutusta. Näkemyksemme mukaan kätilön tutkintonimike kätilö (AMK) on erittäin tärkeä ammatin tunnettavuuden, työmarkkina-aseman, ammatti-identiteetin, ammatin vetovoiman ja liikkuvuuden vuoksi.

Kätilön koulutuspolku pitenee esityksen mukaan 4,5 vuodesta 5 vuoteen (sairaanhoitajaksi 3,5 vuotta + 18 kk kätilöksi) koulutustason pysyessä ennallaan. Kätilökoulutuksen osaamisen viitekehys olisi edelleen EQF 6 -tasolla, vaikka kätilöiden osaaminen, tehtävät ja vastuut ovat laajoja ja siirtyneet edistyneen asiantuntijan tasolle (EQF 7 -taso). Ehdotetussa koulutusmallissa kätilöksi kouluttautuva suorittaa edelleen kaksi koulutusta ammattikorkeakoulutasolla. Koulutuksen pidentyminen ilman koulutustason nousua voi vaikuttaa ammatin ja koulutuksen vetovoimaa heikentävästi ja ei myöskään edistä koulutetun henkilön urakehityksen mukaista ansiokehitystä. Kahden samantasoisien ammattikorkeakoulu koulutuksen suorittaminen on lisäksi ristiriidassa hallituksen tavoitteiden kanssa suomalaisten koulutustason nostamisesta.

Kätilökoulutuksen kestoksi esitetään 18 kk ja 3000 tuntia. 3000 tuntia vastaa noin 111 opintopistettä. Tuntimäärän suorittaminen 18 kuukaudessa tarkoittaa täysiaikaista opiskelua tauotta vuoden ympäri. Tämä on opiskelijalle äärimmäisen kuormittavaa ja opintojen suorittaminen em. ajassa on epärealistista. Lisäksi näkemyksemme mukaan erityisesti kesäaikaan ajoittuvien harjoittelupaikkojen saaminen on haasteellista ja vaikeuttaa opintojen suorittamista 18 kuukaudessa. Valmistuminen ja työmarkkinoille siirtyminen voivat viivästyä ja pulaa aiheutua ammatillisista. Opintojen viivästyminen pidentää koulutuspolkua edelleen. Koulutuksen laajuuden ilmoittaminen tunteina eikä opintopisteinä asettaa kätilöopiskelijat epätasa-arvoiseen asemaan muiden korkeakouluopiskelijoiden kanssa. Se vaikeuttaa myös kansallista ja kansainvälistä vertailtavuutta sekä yhteistyötä muun muassa EU:n muiden kätilöitä kouluttavien oppilaitosten kanssa. Huomioitavaa on, että Suomen koko korkeakoulujärjestelmä rakentuu opintopistejärjestelmään, josta poistumisen vaikutuksia ei esityksessä ole huomioitu. Näkemyksemme mukaan koulutuksen laajuus tulee myös ilmaista EU:n ammattipätevyysdirektiivin (2013/55/EU, artikla 41, kohta 1) mukaisesti ECTS-pisteinä.

Esitetty kätilökoulutusmalli ei tuota automaattista tunnustamista EU-alueella, mikä on epätasa-arvoista verrattuna mm. sairaanhoitajatutkintoon, ja heikentää liikkuvuutta EU-alueella. Automaattinen tunnustaminen edellyttää vuoden työkokemusta, joka tulee sisältää direktiivin mukaisesti ”kaikkea kätilöntoimeen kuuluvaa toimintaa” ja sen tulee tapahtua hyväksytyssä terveydenhuollon yksikössä. Tämä tarkoittaa työkokemuksen kartuttamista vuodessa kaikilta kätilötyön alueilta: raskausajan, synnytyksen ja synnytyksen jälkeisen ajan kätilötyöstä ja naistentautien kätilötyöstä sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisestä. Tätä laajaa ja monipuolista työkokemusta ei edes ole nykyisessä palvelurakenteessa mahdollista saada. Raskauden seuranta tapahtuu perusterveydenhuollon yhdistelmäneuvoloissa, missä työskentelyn edellytyksenä on myös terveydenhoitajan tutkinto. Esityksessä riittävällä tasolla huomioitu, eikä tarkennettu, miten vaadittu vuoden työkokemus toteutetaan ja arvioidaan. Esitetty koulutusmalli lisää epävarmuutta urapolun mahdollisuuksista.

Tällä hetkellä hyvin harvassa EU-maista toteutetaan 18 kk ja 3000 tunnin kätilökoulutusmallia. Sen sijaan on siirrytty maisteritasoiseen kätilökoulutukseen, jonka kesto on 2 vuotta / 120 op. Esitetyn koulutusmallin myötä suomalainen kätilökoulutus jää jälkeen Pohjoismaisesta kehityksestä.

Kätilökoulutusta koskeva EU-ammattipätevyysdirektiivi (2005/36/EY, 2013/55/EU artikla 40–43, Liite V Kohta 5.2.2) on parhaillaan EU-parlamentin käsittelyssä. Muutokset kätilökoulutuksen rakenteeseen ja siihen liittyvään lainsäädäntöön tulisi toteuttaa vasta sen jälkeen, kun EU-ammattipätevyysdirektiivi on päivitetty kokonaisuudessaan.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajankoulutusta koskevista muutoksista

Emme lausu tästä.

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

Emme lausu tästä.

Oinonen Päivi
Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry